

การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 8

นางลมัย จันทิชสอด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-455-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018054

i 15199095

**THE IMPLEMENTATION OF ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521
(REVISED EDITION B.E. 2533) IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION EIGHT**

Mrs. Lanai Chantayoad

A thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-455-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง

พ.ศ. 2539) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8

โดย

นางลมัย จันต๊ะยอด

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ผ. วิชา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ส. วิชา

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล)

จ. วิชา
.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

บ. วิชา
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

ร. วิชา
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ)

ลมัย จันตะยอด : การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 (THE IMPLEMENTATION OF ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E.2533) IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION EIGHT) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.ใจทิพย์
เชื้อรัตนพงษ์, 306 หน้า. ISBN 974-581-455-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา 1 จำนวนทั้งสิ้น 722 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 621 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.01 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีการวางแผนการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษาที่ 1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรจากเอกสารด้วยตนเอง ครูชั้นประถมศึกษาที่ 1 ร่วมกันจัดทำแผนการสอนโดยมีศึกษานิเทศก์อำเภอให้ความช่วยเหลือ และมีการจัดทำวัสดุและเอกสารประกอบหลักสูตร ปัญหาที่พบได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้หลักสูตรและการเขียนแผนการสอน ครูมีการะับผิดชอบมาก ได้รับวัสดุ เอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนล่าช้า และมีจำนวนจำกัด
2. ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีการเตรียมบุคลากรในการใช้หลักสูตร โดยส่งครูเข้ารับการฝึกอบรม ผู้บริหารโรงเรียนช่วยเหลือครูชั้น ป.1 จัดทำตารางสอน มีการจัดครูเข้าสอน โดยคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ของครู มีการจัดจัดเตรียมอาคารสถานที่สำหรับการใช้หลักสูตร มีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยการเยี่ยมชั้นเรียน และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยการประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครองได้เข้าใจ ปัญหาที่พบได้แก่ ระยะเวลาในการเตรียมบุคลากรมีน้อย จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอ ไม่ได้รับการนิเทศจากสำนักงานการศึกษาจังหวัด และผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์หลักสูตร
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยให้ครูเตรียมการสอนล่วงหน้า ตรวจบันทึกเตรียมการสอนของครู ส่งครูเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ ให้คำปรึกษาแนะนำและส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อการเรียนการสอน ครูชั้นประถมศึกษาที่ 1 เตรียมการสอนทุกครั้งที่สอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้ทักษะกระบวนการ 9 ชั้นในการสอน โดยเลือกเทคนิคให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา และมีการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียน ปัญหาที่พบได้แก่ ครูสอนหลายวิชาไม่สามารถเตรียมการสอนได้เต็มที่ ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย สื่อการสอนไม่ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ ขาดทักษะในการใช้เทคนิคและวิธีสอนใหม่ๆ และขาดเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ที่เป็นมาตรฐาน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

C342543 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : IMPLEMENTATION/ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM

LAMAI CHANTAYOAO : THE IMPLEMENTATION OF ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E.2533) IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION EIGHT. THESIS ADVISOR : JAITHIP CHUARATANAPHONG, Ph.D. 306 PP. ISBN 974-581-455-5

The purposes of this research were to study the states and problems concerning the implementation of Elementary School Curriculum B.E.2521 (Revised Edition B.E.2533) in elementary schools under the jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission, Educational Region Eight. Seven hundred and twenty two questionnaires were distributed to the school administrators and the prathom-suksa-one teachers, 621 or 86.01 percent of which were completed and returned. The data were analyzed by using percentage.

Research findings were as follows:

With regards to curriculum management, there was curriculum implementation planning in most elementary schools. School administrators and the prathom-suksa-one teachers studied details of the curriculum from the documents by themselves. Lesson plans were developed among the teachers with the help of the educational district supervisors. They also prepared curriculum materials as well as curriculum accessories. The problems were that the teachers did not sufficiently understand how to make neither curriculum implementation planning nor lesson plans, that they lack documents and knowledge resources, that they were overburdened with responsibilities, that they received complementary materials late and that the materials were limited in number.

Concerning curriculum facilities provision, most primary schools had their personnel trained in curriculum implementation courses. School administrators helped their teachers to make teaching schedules and the teachers were assigned to teach according to their knowledge and experiences. Places for curriculum implementation and follow-up supervision through classroom visits were provided. Meetings with parents were conducted so that the curriculum would be informed and explained to them. The problems were insufficient time in personnel preparation, inadequate classrooms, the teachers' lack of supervision from the educational provincial supervisors, and the parents' lack of interest in curriculum information.

Regarding to instructional organization, school administrators made the teachers prepare their lesson plans and checked them, allowed the teachers to attend academic seminars, advised and encouraged the teachers to produce instructional medias. Instructional activities were held focusing on students. The teachers used nine steps of processing skills and instructional techniques were chosen corresponding to learning objectives and subject matters. Results of measurement and evaluation were used to improve the students' behavior and learning ability. The problems were that the teachers had heavy teaching load and insufficient skills in instructional techniques, that they did not have instructional materials for every group of learning experiences and that they lacked standard evaluation instruments.

บริหารการศึกษา
ภาควิชา
มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จอย่างสูง จากอาจารย์ ดร. ใจทิพย์
เชื้อรัตน์พงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความเอาใจใส่ในการแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีมาตลอด ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุณี เฌรยอด และอาจารย์ สวัสดิ์ จงกล ตลอดจนคณาจารย์
ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้คำปรึกษาแนะนำตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณ
ท่านไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำในการสร้าง
เครื่องมือวิจัย ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด และศึกษานิเทศก์จังหวัด ในเขตการ
ศึกษา 8 ที่กรุณาช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการส่งแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษา 1 ในโรงเรียนประถม-
ศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 ทุกท่าน ที่ให้
ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้

อนึ่ง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน 6,700 บาท
และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือตลอดจนการให้กำลังใจดีเสมอมา จากคุณสว่าง จันทิชยอด
รวมทั้งเพื่อน ๆ รุ่นที่ 28 ทุกคน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุก ๆ ท่าน ที่กล่าวนามมา
ข้างต้น จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ลัมย์ จันทิชยอด

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ข

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
	ขอบเขตการวิจัย.....	7
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	9
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
	ความหมายของหลักสูตร.....	15
	ความสำคัญของหลักสูตร.....	17
	องค์ประกอบของหลักสูตร.....	19
	กระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	21
	การนำหลักสูตรไปใช้.....	23
	บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร.....	48
	หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).....	51
	ปัญหาการใช้หลักสูตร.....	56
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	65
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	65
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	67
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533).....	85
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	222
	สรุปผลการวิจัย.....	223
	อภิปรายผล	230
	ข้อเสนอแนะ.....	235
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	237
	รายการอ้างอิง.....	238
	ภาคผนวก.....	242
	ประวัติผู้เขียน.....	306

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำนวนตามขนาดของโรงเรียน.....72
2	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8.....76
3	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำนวนตามขนาดของ โรงเรียน.....77
4	ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกอบรมการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8.....83
5	ข้อมูลสภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำนวนตาม ขนาดของโรงเรียน.....85
6	ข้อมูลสภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา จำนวนตามขนาดของโรงเรียน.....112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 7 ข้อมูลสภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....138
- 8 ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....166
- 9 ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....173
- 10 ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....185
- 11 ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....195

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 12 ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดปัจจัยและสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....202
- 13 ข้อมูลปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ด้านการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....212